

VRIJSTELLINGSREGELING EXAMENS ALFA-COLLEGE

GELDIG VANAF 01-08-2020

Van:	Themagroep Examineren & Diplomen
Dienst:	Onderwijs en Kwaliteitszorg
Versie:	4.0
Vastgesteld door CvB op:	14 september 2020

Inhoudsopgave

1. Vrijstellingsregeling examens	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Aanvragen van een vrijstelling	3
1.3. Algemene bepalingen	4
1.4. Vrijstelling voor verschillende soorten examens.....	4
1.5 Vrijstelling voor burgerschap	5
1.6 Loopbaan (geen vrijstelling mogelijk).....	5
1.7. Werkingssfeer en duur.....	5
1.8. Verantwoording.....	6
1.9. Registratie van vrijstellingen	6
2. Procedure aanvraag/verwerken vrijstellingen	7
Bijlage 1: Instructies voor invullen examenprotocol bij vrijstellingen	21

1. Vrijstellingsregeling examens

1.1 Inleiding

In deze vrijstellingsregeling wordt uitgelegd in welke situaties je een vrijstelling kunt krijgen. Ook wordt uitgelegd hoe je een vrijstelling aanvraagt.

Voor wie is deze vrijstellingsregeling?

Deze vrijstellingsregeling is voor studenten die een vrijstelling willen aanvragen voor eerder behaalde examenresultaten of eerder behaalde resultaten voor burgerschap.

Studenten afkomstig van het vmbo kunnen geen vrijstelling aanvragen voor taal en rekenen. Zij moeten op het mbo de taal- en rekenvaardigheden onderhouden en verder verbeteren. Voor studenten die op het vmbo de taal en rekenvaardigheden op havo-niveau hebben afgerond, is wel vrijstelling mogelijk.

Voor resultaten die bij het Alfa-college zijn behaald op de generieke vakken Nederlands, rekenen en Engels, geldt deze vrijstellingsregeling niet. Deze resultaten volgen de student automatisch vanaf 1 augustus 2019 als hij van opleiding verandert. Dit geldt als de student in een vorige opleiding een diploma heeft behaald, maar ook als hij géén diploma heeft behaald. Voorwaarde hiervoor is dat een centraal examen is gedaan bij de vorige opleiding. Voor de examens schrijven, gesprekken voeren en spreken geldt dat deze na 1 augustus 2013 zijn afgenomen. Een student hoeft hiervoor dus **geen** vrijstelling aan te vragen.

1.2 Aanvragen van een vrijstelling

Voor het aanvragen van een vrijstelling, maakt het verschil of een student het resultaat heeft behaald bij het Alfa-college of bij een andere school. Hieronder worden beide situaties beschreven:

Resultaat behaald bij het Alfa-college:

De student kan een vrijstelling aanvragen voor een keuzedeel, een beroepsspecifiek onderdeel of burgerschap. Hiervoor vult de student het 'aanvraagformulier vrijstellingen examens' in en stuurt deze naar de subexamencommissie (SEC).

Resultaat behaald bij een andere school /instelling:

De student kan een vrijstelling aanvragen voor de generieke vakken Nederlands, rekenen en/of Engels, een keuzedeel, een beroepsspecifiek onderdeel of burgerschap. Hiervoor vult de student het 'aanvraagformulier vrijstellingen examens' in. Ook maakt hij een kopie van zijn diploma en van de resultatenlijst¹ die horen bij dit diploma. Deze documenten stuurt hij naar de subexamencommissie (SEC). Als de student geen diploma heeft behaald, dan stuurt hij alleen een overzicht mee van de resultaten die hij heeft behaald.

De student kan aan de coach vragen waar het 'aanvraagformulier vrijstellingen examens' en eventuele bewijsstukken naar toe moeten worden gestuurd. De SEC laat de student binnen 2 werkweken² schriftelijk weten of hij een vrijstelling krijgt of niet. Als er nader onderzoek gedaan moet worden en het niet binnen de termijn van 2 werkweken kan worden afgerond, wordt de student daar binnen 2 werkweken over geïnformeerd.

---

¹ Dit kan een schoolverklaring zijn als de centrale examinering nog niet was ingevoerd. Ook een instellingsverklaring is mogelijk.

1.3. Algemene bepalingen

Bij het Alfa-college zijn de volgende afspraken gemaakt over het verlenen van een vrijstelling:

- Het resultaat wordt gebruikt bij de zak-/slaagbeslissing voor diplomering.
- De SEC is verantwoordelijk voor het verlenen van vrijstellingen.
- Als een student een vrijstelling heeft gekregen voor een generiek onderdeel, dan is deze vrijstelling voor onbepaalde tijd geldig. Ook als de student binnen het Alfa-college verandert van opleiding. Dit geldt als hij voor een opleiding een diploma heeft behaald, maar ook als hij géén diploma heeft behaald.
- Als de student een vrijstelling heeft gekregen voor een examen, dan kan hij dit examen niet nog een keer doen.
- Deze vrijstellingsregeling regelt alleen de vrijstellingen voor examens. Als een student vrijstelling krijgt voor een examen, dan gaat het onderwijsteam in overleg met de student om te zorgen voor een betekenisvolle invulling van de vrijgevallen onderwijstijd.
- Het is niet mogelijk om een vrijstelling te krijgen op basis van EVC-rapportages.

1.4. Vrijstelling voor verschillende soorten examens

Bij een opleiding worden verschillende examens afgenomen. Hieronder staat beschreven waarvoor een vrijstelling kan worden aangevraagd.

Vrijstelling voor beroepsspecifieke examens

De SEC neemt hierover een besluit. De SEC baseert haar besluit op de volgende punten:

- De eisen van het behaalde examen moeten gelijk zijn aan het examen waarvoor de student een vrijstelling aanvraagt. Dit betekent dat de inhoud, het niveau en de context van deze examens 100% moeten overlappen. De reden hiervoor is dat beroepen kunnen veranderen en vaardigheden kunnen wegzakken.
- Als de student een vrijstelling wil aanvragen voor een volledige kerntaak, dan is het beter om de eisen in het brondocument te gebruiken om te controleren of er 100% overlap is. Een brondocument is bijvoorbeeld het kwalificatiedossier of het keuzedeel.
De reden hiervoor is dat er veel verschillende examens zijn die hetzelfde brondocument als uitgangspunt hebben. Het wordt dan lastig om de examens met elkaar te vergelijken. Ook kan op deze manier de overlap tussen een keuzedeel en een deel van de kwalificatie worden bepaald. Of kan een diploma of certificaat van een erkende externe organisatie worden vergeleken met een brondocument. Een erkende externe organisatie is bijvoorbeeld de KNVB.
- De SEC kan vrijstelling geven voor een deel van de kwalificatie en/of een deel van een keuzedeel.

Vrijstelling voor generieke examens Nederlands, rekenen en Engels (N4)

- Een student kan bij een opleiding op niveau 1 en 2 een opgehoogd cijfer hebben behaald voor Nederlands 2F. Dit opgehoogde cijfer moet worden gebruikt bij het verlenen van een vrijstelling voor niveau 3.
- Een student heeft bij een opleiding op niveau 3 een cijfer voor Nederlands 2F behaald. Dit cijfer moet worden gebruikt bij het verlenen van een vrijstelling voor niveau 2. Het cijfer mag niet worden opgehoogd.
- Volg stroomschema 1, 2 of 3 om te bepalen of de student recht heeft op een vrijstelling.

Vrijstelling voor keuzedeelexamen

- Volg de stroomschema's 4A t/m 4F om te bepalen of de student recht heeft op een vrijstelling voor (een deel van) een keuzedeel of voor een deel van de kwalificatie.

1.5 Vrijstelling voor burgerschap

Er zijn verschillende soorten vrijstellingen mogelijk:

27 jaar of ouder

Als de student op de eerste lesdag 27 jaar of ouder is, dan kan hij vrijstelling krijgen. Dit geldt voor alle opleidingsniveaus.

Als de student op de eerste lesdag niet 27 jaar of ouder is, dan is één van de volgende situaties misschien mogelijk. De student moet dit wel kunnen aantonen met bewijsstukken.

Vrijstelling bij afgeronde dimensie(s)

De student heeft de dimensie(s) afgerond met het aantal punten/workshops/activiteiten dat nodig is voor de nieuwe opleiding.

Vrijstelling bij niet afgeronde dimensie(s)

1. De behaalde punten/workshops/activiteiten voor een dimensie blijven staan.
2. De punten/workshops/activiteiten moeten worden aangevuld totdat is voldaan aan de eis van het niveau van zijn nieuwe opleiding.

Doorstroom vanuit een ander roc

De student heeft een mbo-diploma met op de resultatenlijst *voldaan* voor het onderdeel Burgerschap op het niveau van zijn nieuwe opleiding.

1.6 Loopbaan (geen vrijstelling mogelijk)

De student volgt het programma van zijn opleiding.

1.7. Werkingsfeer en duur

Deze vrijstellingsregeling geldt voor alle vrijstellingsverzoeken vanaf 1-8-2020. Heeft een student voor deze datum al een vrijstelling gekregen, dan blijft deze geldig.

Deze vrijstellingsregeling is voor onderwijsdeelnemers en voor examendeelnemers.

In de onderwijs- en examenregeling (OER) van de opleiding staat informatie over de zak-/slaagregeling.

Als wet- en regelgeving verandert, dan wordt ook deze vrijstellingsregeling aangepast.

1.8. Verantwoording

De regels voor vrijstelling in deze vrijstellingsregeling hebben de volgende (juridische) basis:

- de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB)
- het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB
- de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen
- de 'Kaderuitspraken examinering' van het Alfa-college

1.9. Registratie van vrijstellingen

Als een student een vrijstelling krijgt voor een exameneenheid of voor een examenonderdeel, dan wordt dit geregistreerd in EduArte. Hierin komt dan het resultaat te staan waarmee de vrijstelling is gekregen. Bij dit resultaat op de resultatenlijst komt het woord 'vrijstelling' te staan. Dit geldt voor de generieke examenonderdelen, de keuzedelen en de beroepsspecifieke examenonderdelen.

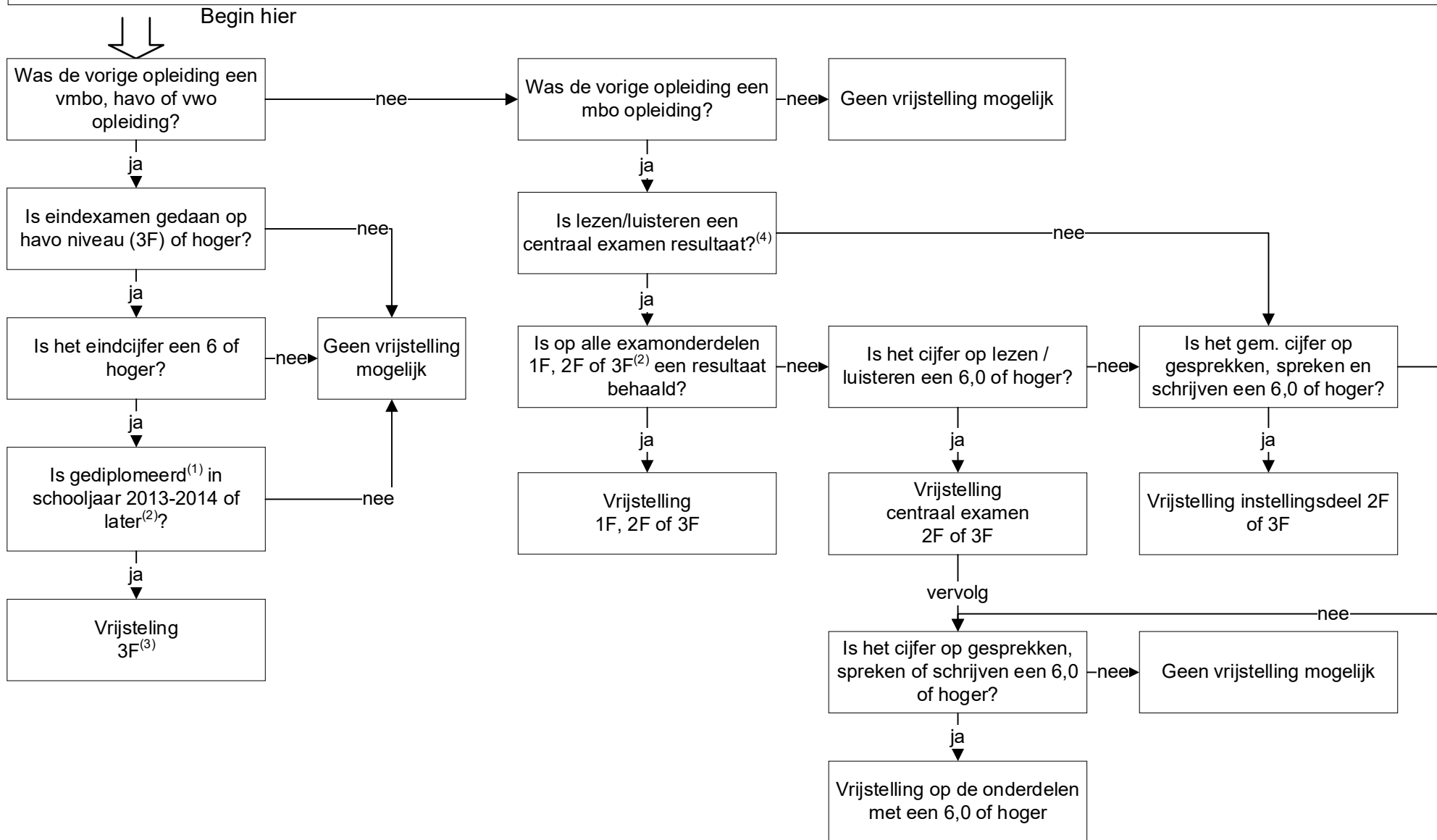
In bijlage 1 staat hoe het individueel examenprotocol moet worden ingevuld om de DA te informeren over een vrijstelling.

2. Procedure aanvraag/verwerken vrijstellingen

Stap	Beschrijving activiteit	Documenten
1. Intakegesprek	In het intakegesprek wordt besproken of een student een vrijstelling kan aanvragen. Vrijstellingen kunnen ook tijdens de opleiding worden aangevraagd.	Vrijstellingsregeling versie 4.0
2. Aanvraag vrijstelling	De student vult het aanvraagformulier 'vrijstellingen examens' in. Als hij van een andere school/instelling komt, dan stuurt hij bewijsstukken mee. Dit is een kopie van zijn diploma en van de resultatenlijst die hoort bij dit diploma. Als de student geen diploma heeft behaald, dan stuurt hij alleen een overzicht mee van de resultaten die hij heeft behaald.	Aanvraagformulier 'vrijstellingen examens'
3. Beoordeling vrijstellingsaanvraag	De SEC beoordeelt of een student recht heeft op een vrijstelling. - beoordeling bewijsstukken als het resultaat op een andere school/instelling is behaald. - beoordeling van het resultaat in EduArte als het resultaat bij een opleiding binnen het Alfa-college is behaald.	Vrijstellingsregeling versie 4.0
4. Uitspraak	De SEC laat de student binnen 2 weken schriftelijk weten of hij een vrijstelling krijgt of niet. Als de student het niet eens is met dit besluit, dan kan hij binnen 10 werkdagen schriftelijk bezwaar maken bij de SEC.	Aanvraagformulier 'vrijstellingen examens'
5. Koppelings/-wijzigingsformulier keuzedelen inleveren NB: deze stap geldt alleen als een keuzedeel niet in het aanbod is opgenomen.	Als er een vrijstelling is verleend voor een keuzedeel dat niet in het aanbod is opgenomen (dus niet in de catalogus keuzedelen staat), dan wordt het Koppelings/-wijzigingsformulier keuzedelen bij het Servicepunt ingeleverd door de SEC. Het keuzedeel wordt dan administratief aan de student gekoppeld. Het keuzedeel wordt dan zichtbaar op het individueel protocol.	Koppelings/-wijzigingsformulier keuzedelen
6. Inleveren bij EDC	De SEC levert het volgende in bij de EDC: <ul style="list-style-type: none"> • Het individueel protocol. Zie bijlage 1 voor invulinstructies. • Een ingevuld en ondertekend aanvraagformulier 'vrijstellingen examens'. Als het resultaat op een andere school/instelling is behaald, worden de bewijsstukken ook ingeleverd. • Bij een digitaal uittreksel uit het diplomaregister wordt dit uittreksel, het gescande en ondertekende aanvraagformulier en het protocol per e-mail naar de EDC gestuurd. 	Individueel protocol Aanvraagformulier 'vrijstellingen examens' Diploma en resultatenlijst of resultatenoverzicht
7. Registreren en archiveren	<ul style="list-style-type: none"> • De EDC geeft het individueel protocol aan het Servicepunt. • Het Servicepunt scant het individueel protocol en stuurt deze door naar de DA. • Resultaten worden door de DA ingevoerd. Bij een individuele vrijstelling om een keuzedeel onderdeel te laten worden van de opleiding, wordt het keuzedeel aan de student gekoppeld. • De EDC doet het aanvraagformulier 'vrijstellingen examens' in het diplomadossier van de student. Als het resultaat op een andere school/instelling is behaald, dan worden de bewijsstukken ook aan het diplomadossier toegevoegd. 	In het diplomadossier: Aanvraagformulier 'vrijstellingen examens' en bij resultaten behaald op een andere school/instelling tevens: Diploma en resultatenlijst of digitaal uittreksel of resultatenoverzicht

Schema 1A: Starten met een Entree opleiding

Nederlands

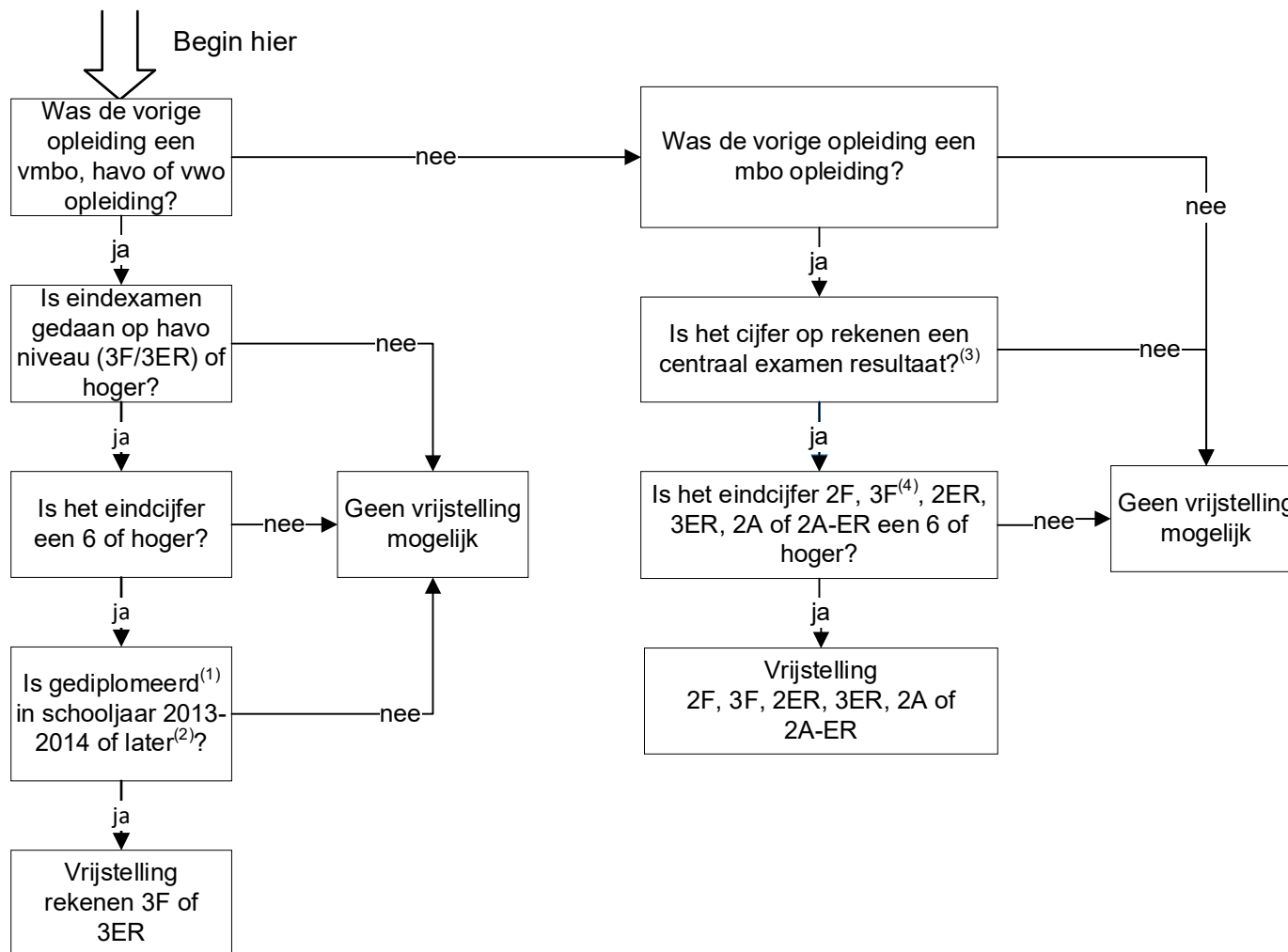

(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2013-2014 of later.
 (2) Studenten die in schooljaar gediplomeerd zijn op basis van alleen de schoolexamens (i.v.m. met Corona) komen ook in aanmerking voor vrijstelling.
 (3) Voor havo/vwo/vmbo leerlingen is alleen een vrijstelling mogelijk voor het eindresultaat Nederlands (dus alleen voor Nederlands als geheel).
 (4) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.
 (5) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel Nederlands 3F. Zie hiervoor schema 4E.

Schema 1B: Starten met een Entree opleiding

rekenen

(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2013-2014 of later.

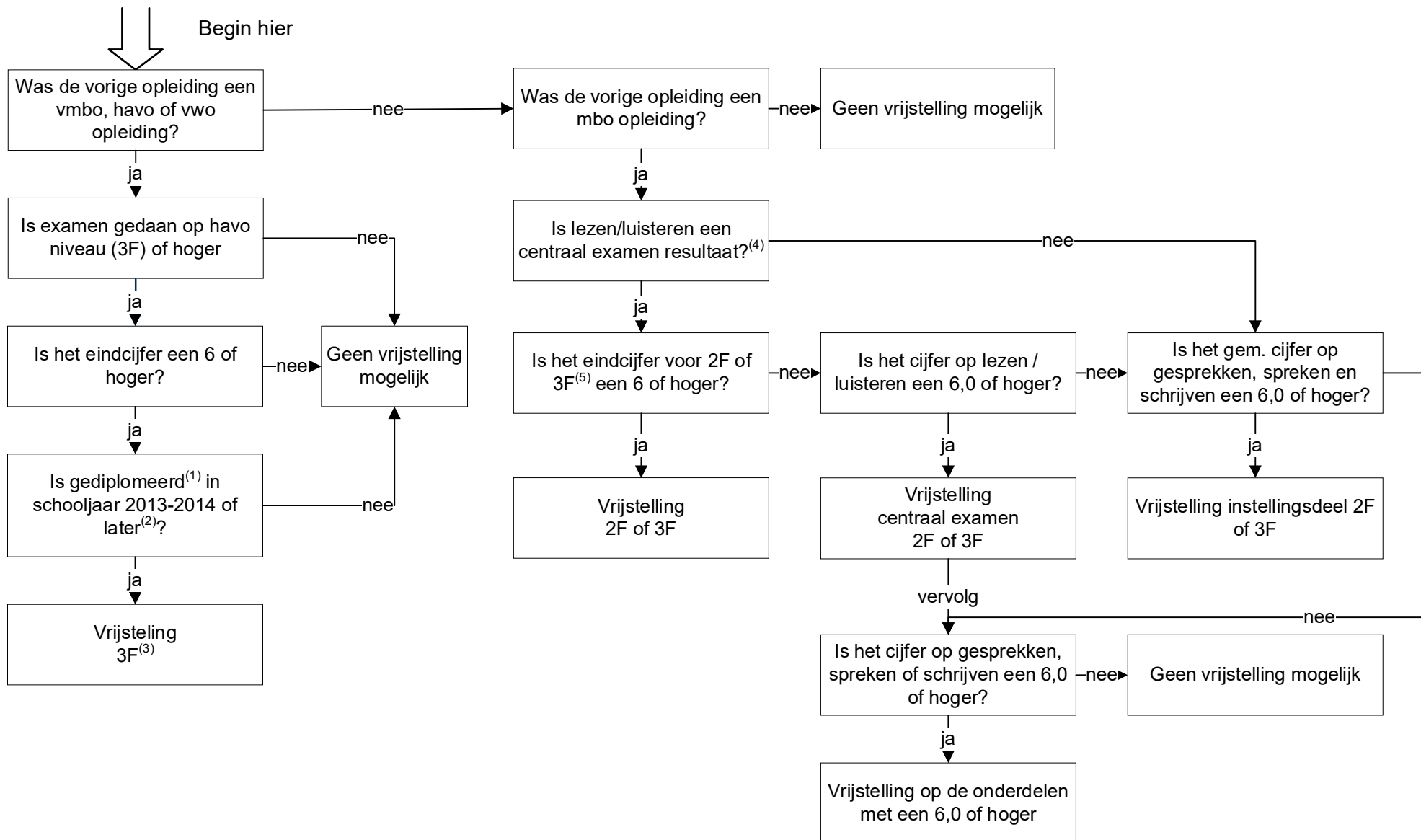
(2) De verplichte rekentoets is vanaf schooljaar 2019-2020 in het VO afgeschaft.

(3) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

(4) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel rekenen 3F. Zie hiervoor schema 4E

Schema 2A: Starten met een opleiding op niveau 2 of 3

Nederlands

(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2013-2014 of later.

(2) Studenten die in schooljaar gediplomeerd zijn op basis van alleen de schoolexamens (i.v.m. met Corona) komen ook in aanmerking voor vrijstelling.

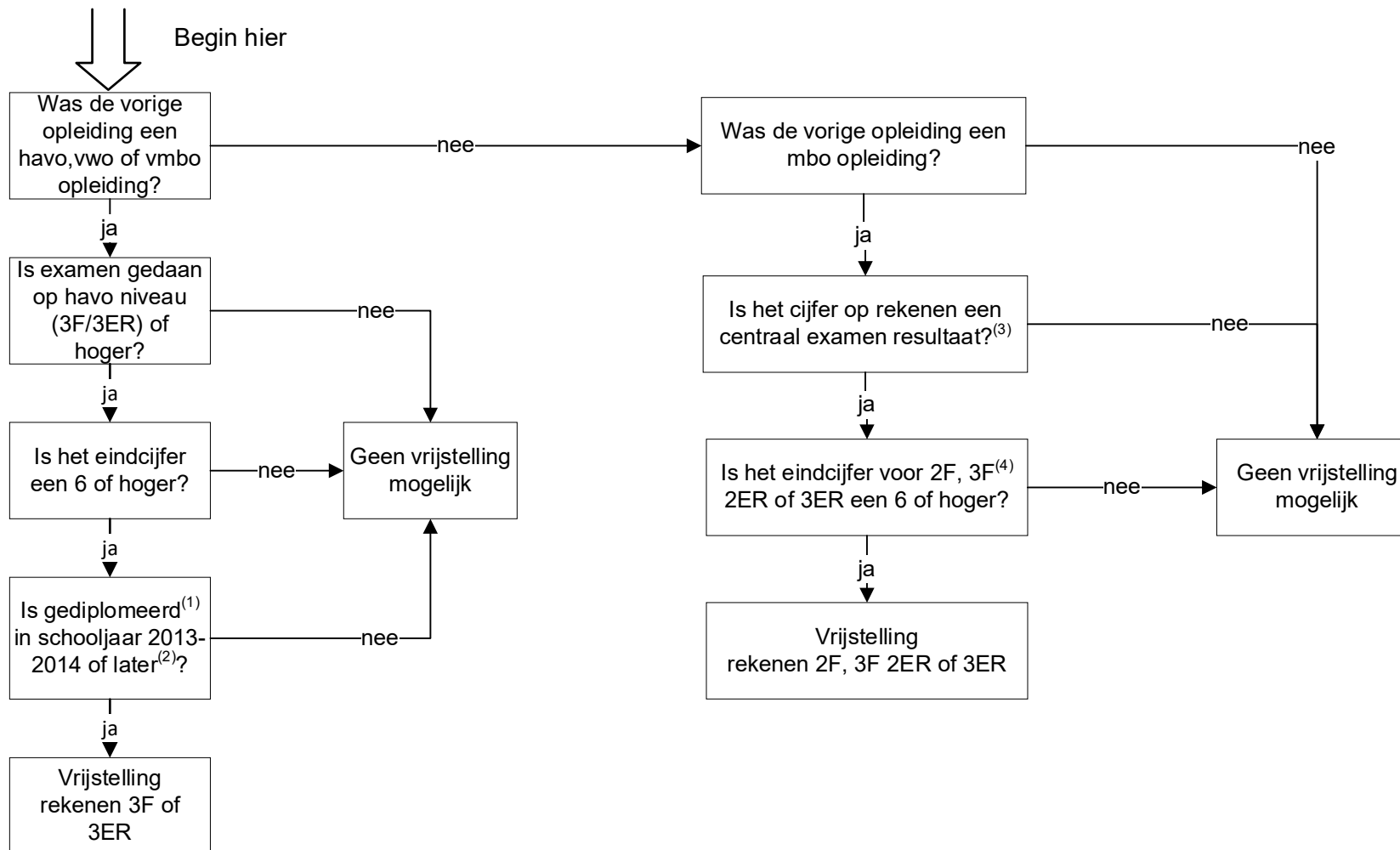
(3) Voor havo/vwo/vmbo leerlingen is alleen een vrijstelling mogelijk voor het eindresultaat Nederlands (dus alleen voor Nederlands als geheel).

(4) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

(5) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel Nederlands 3F. Zie hiervoor schema 4E.

Schema 2B: Starten met een opleiding op niveau 2 of 3

rekenen

(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2013-2014 of later.

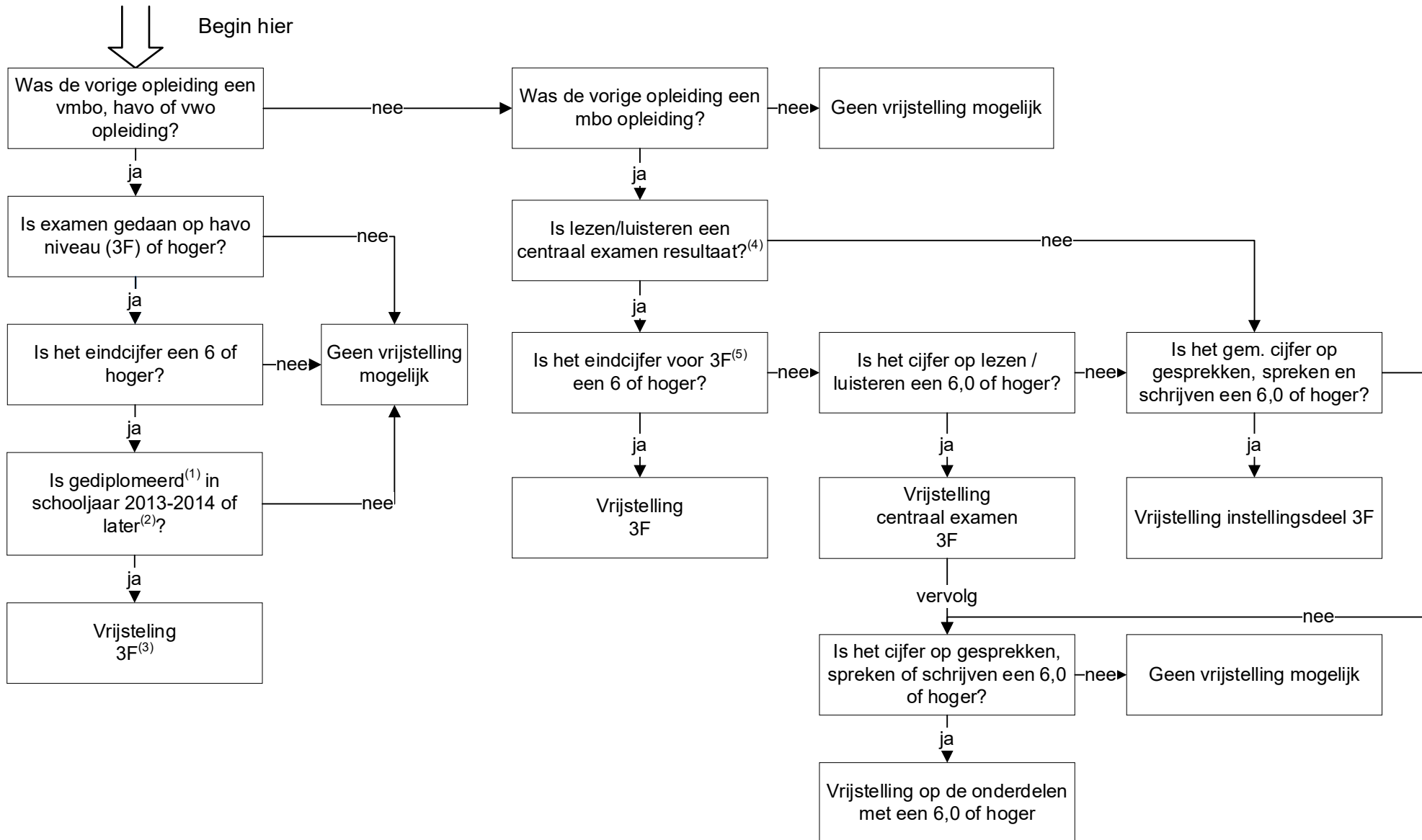
(2) De verplichte rekentoets is vanaf schooljaar 2019-2020 in het VO afgeschaft.

(3) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

(4) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel rekenen 3F. Zie hiervoor schema 4E.

Schema 3A: Starten met een opleiding op niveau 4

Nederlands

(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2013-2014 of later.

(2) Studenten die in schooljaar gediplomeerd zijn op basis van alleen de schoolexamens (i.v.m. met Corona) komen ook in aanmerking voor vrijstelling.

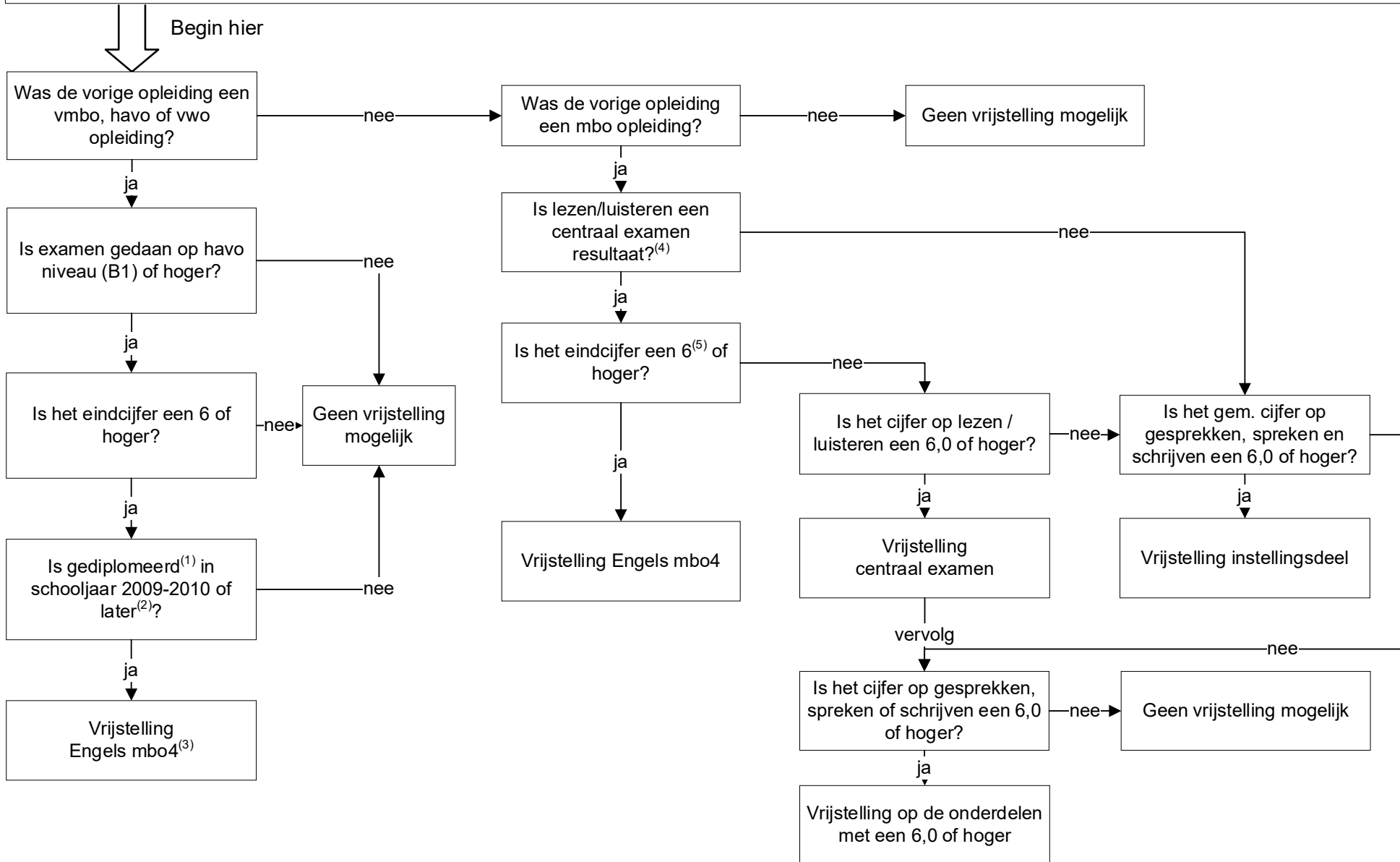
(3) Voor havo/vwo/vmbo leerlingen is alleen een vrijstelling mogelijk voor het eindresultaat Nederlands (dus alleen voor Nederlands als geheel).

(4) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

(5) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel Nederlands 3F. Zie hiervoor schema 4E.

Schema 3B: Starten met een opleiding op niveau 4

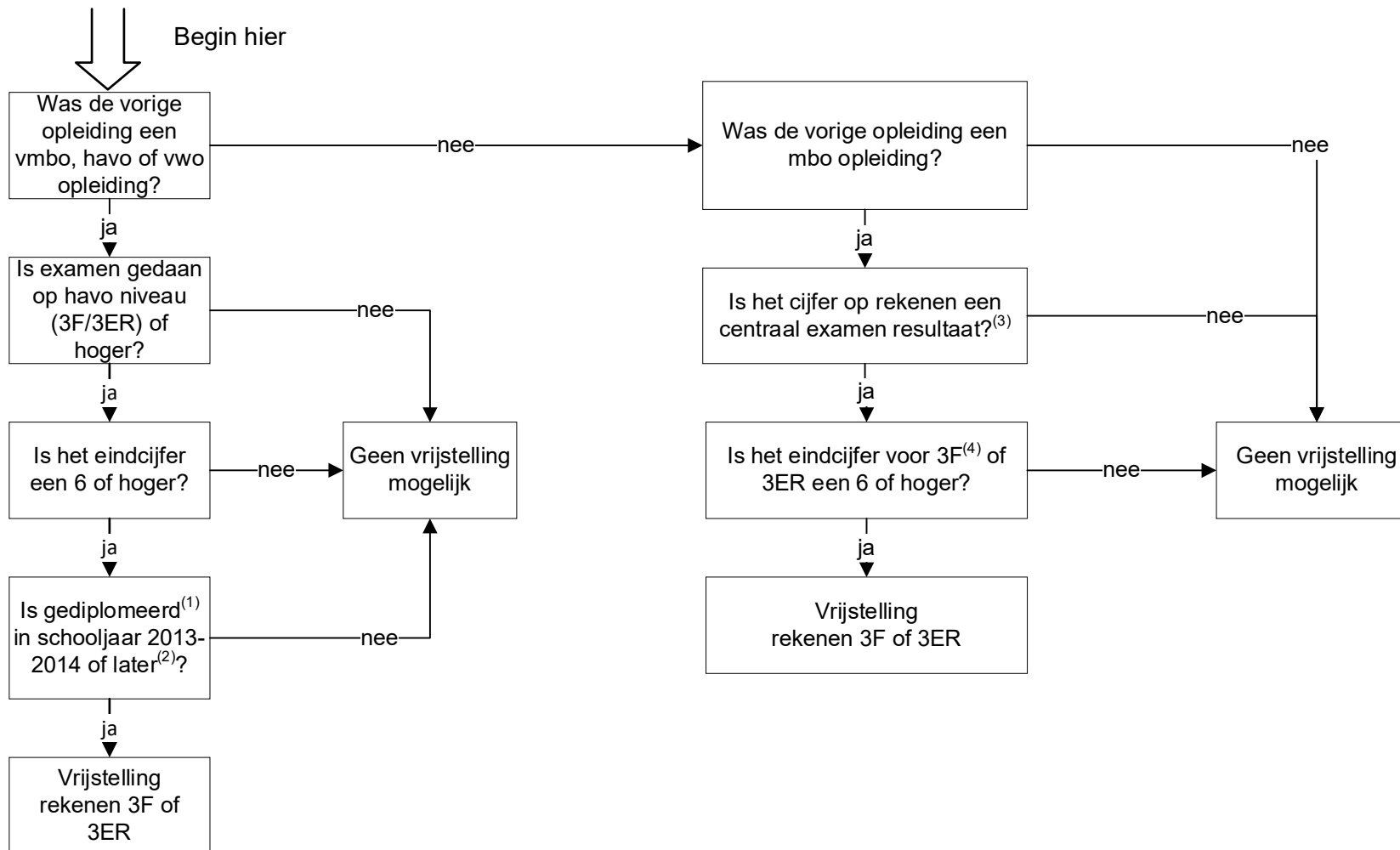
Engels mbo4

(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2009-2010 of later.
 (2) Studenten die in schooljaar gediplomeerd zijn op basis van alleen de schoolexamens (i.v.m. met Corona) komen ook in aanmerking voor vrijstelling.
 (3) Voor havo/vwo/vmbo leerlingen is alleen een vrijstelling mogelijk voor het eindresultaat Engels (dus alleen voor Engels als geheel).
 (4) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.
 (5) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel Engels A2/B1 of B1/B2. Zie hiervoor schema 4E.

Schema 3C: Starten met een opleiding op niveau 4

rekenen

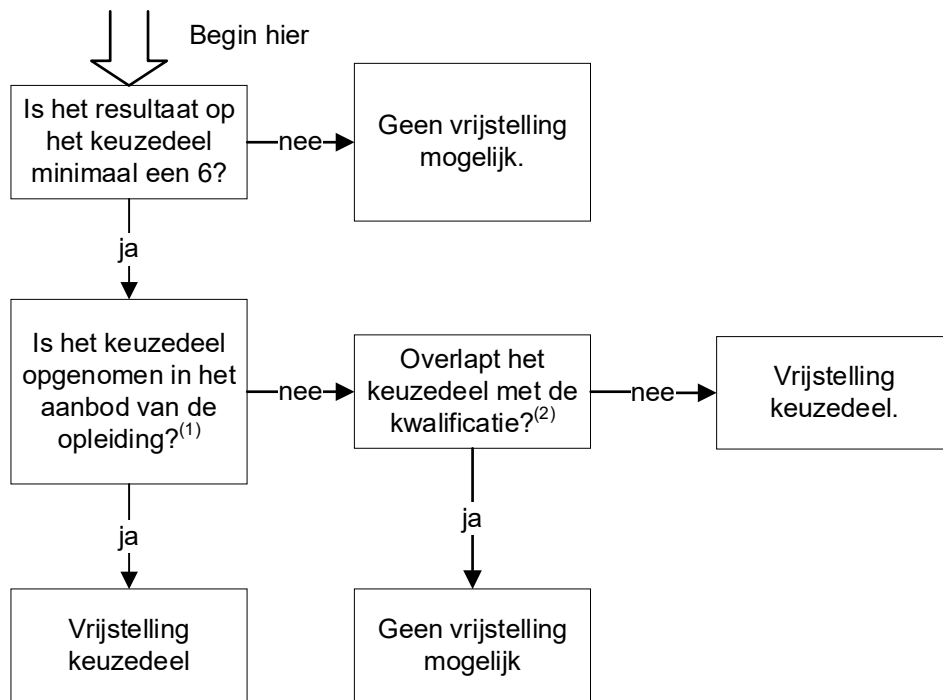
(1) Als niet gediplomeerd is, moet uit de bewijsstukken blijken dat meegedaan is aan het eindexamen in schooljaar 2013-2014 of later.

(2) De verplichte rekentoets is vanaf schooljaar 2019-2020 in het VO afgeschaft.

(3) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

(4) Dit resultaat kan ook behaald zijn op het keuzedeel rekenen 3F. Zie hiervoor schema 4E.

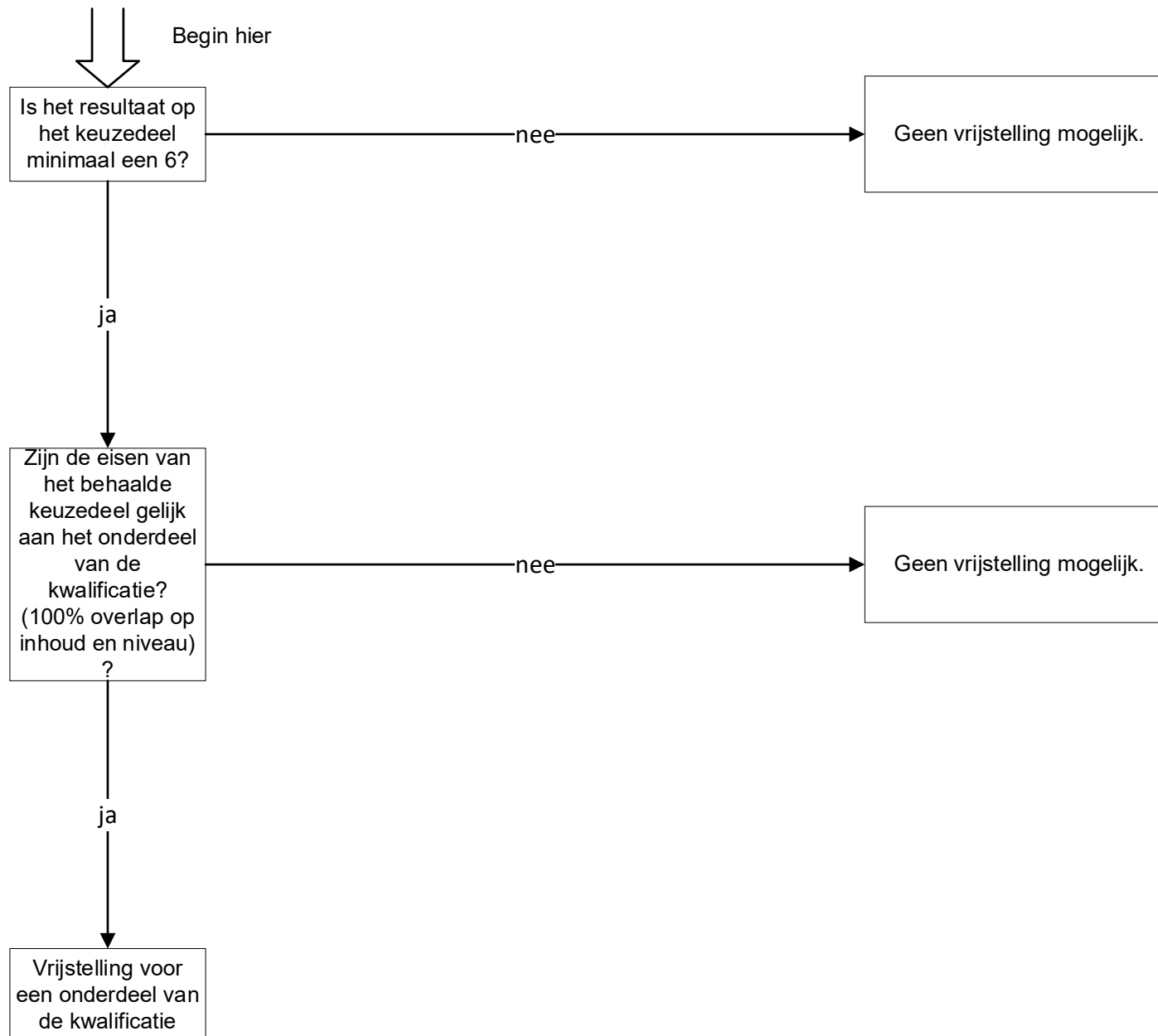
Schema 4A: Vrijstelling met een keuzedeel voor een keuzedeel (voor generieke keuzedelen zie schema 4D)

⁽¹⁾ Zie de OER van de opleiding

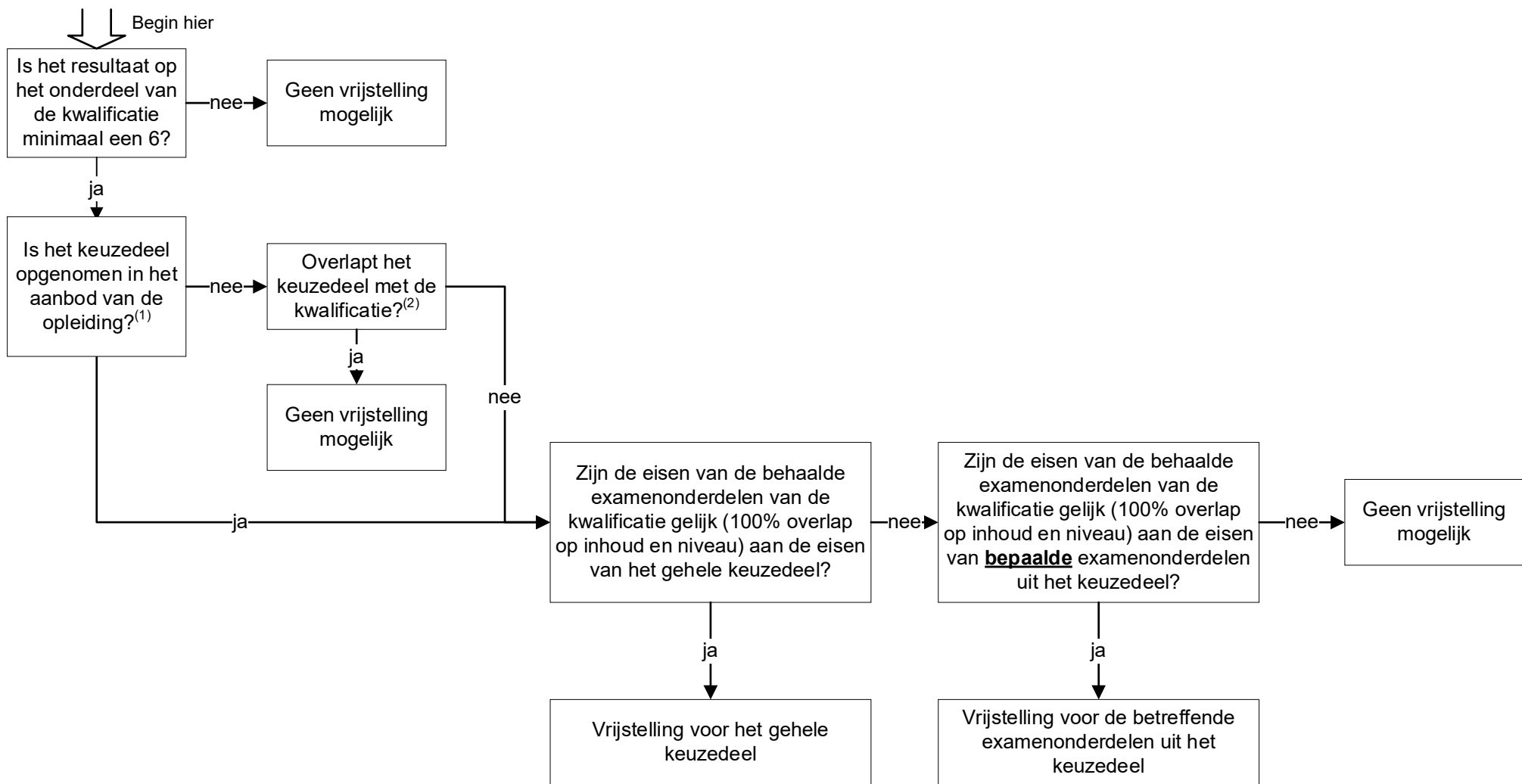
⁽²⁾ Voor de overlapchecker zie deze [link](#)

Schema 4B: Vrijstelling met een keuzedeel voor een onderdeel van de kwalificatie
(voor generieke keuzedelen zie schema 4E)

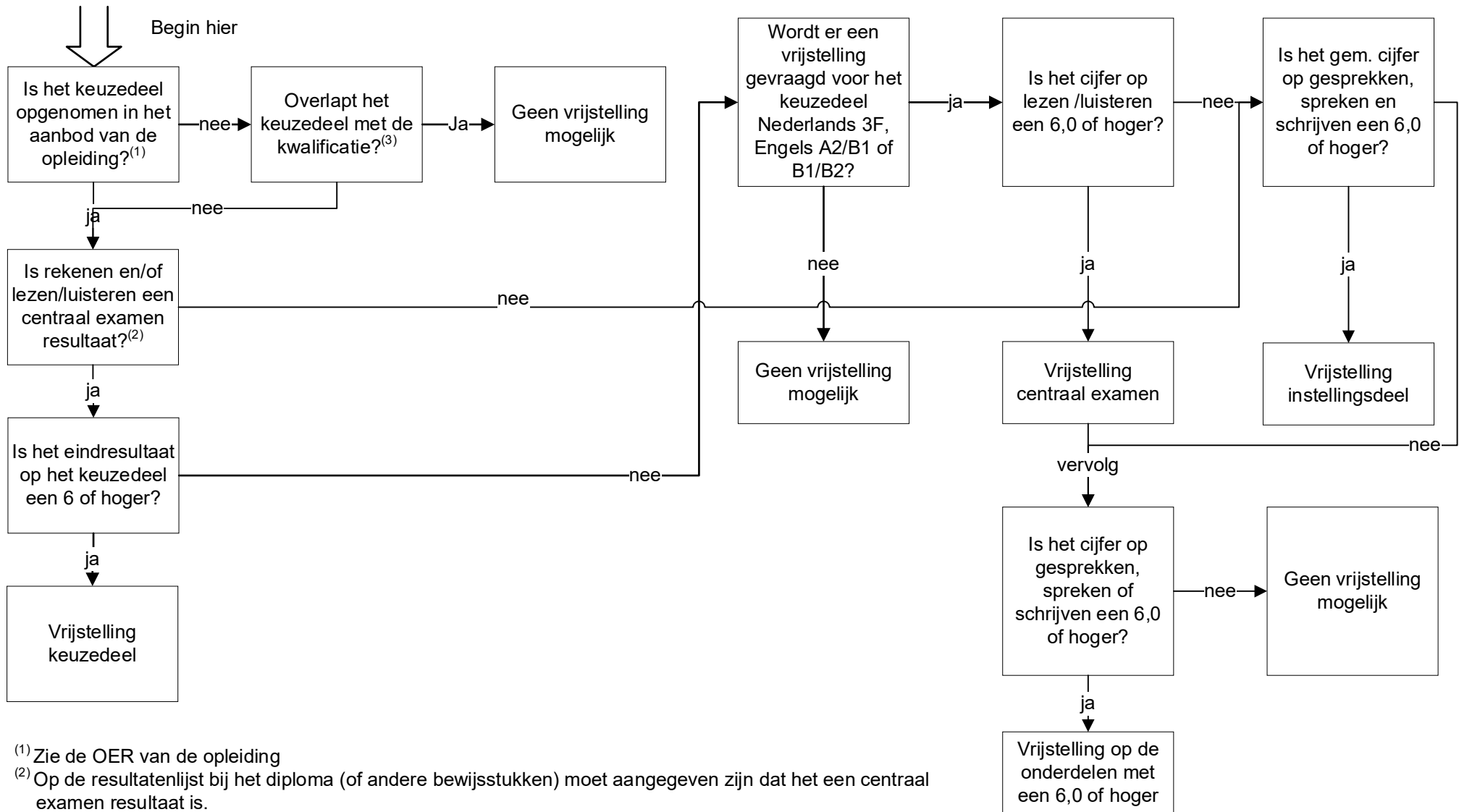
Schema 4C: Vrijstelling met een onderdeel van een kwalificatie voor een keuzedeel
 (voor generieke keuzedelen zie schema 4F)

(1) Zie de OER van de opleiding

(2) Voor de overlapchecker zie deze [link](#)

Schema 4D: Vrijstelling met een generiek keuzedeel voor een generiek keuzedeel
(Nederlands 3F, rekenen 3F, Engels A2/B1, Engels B1/B2)

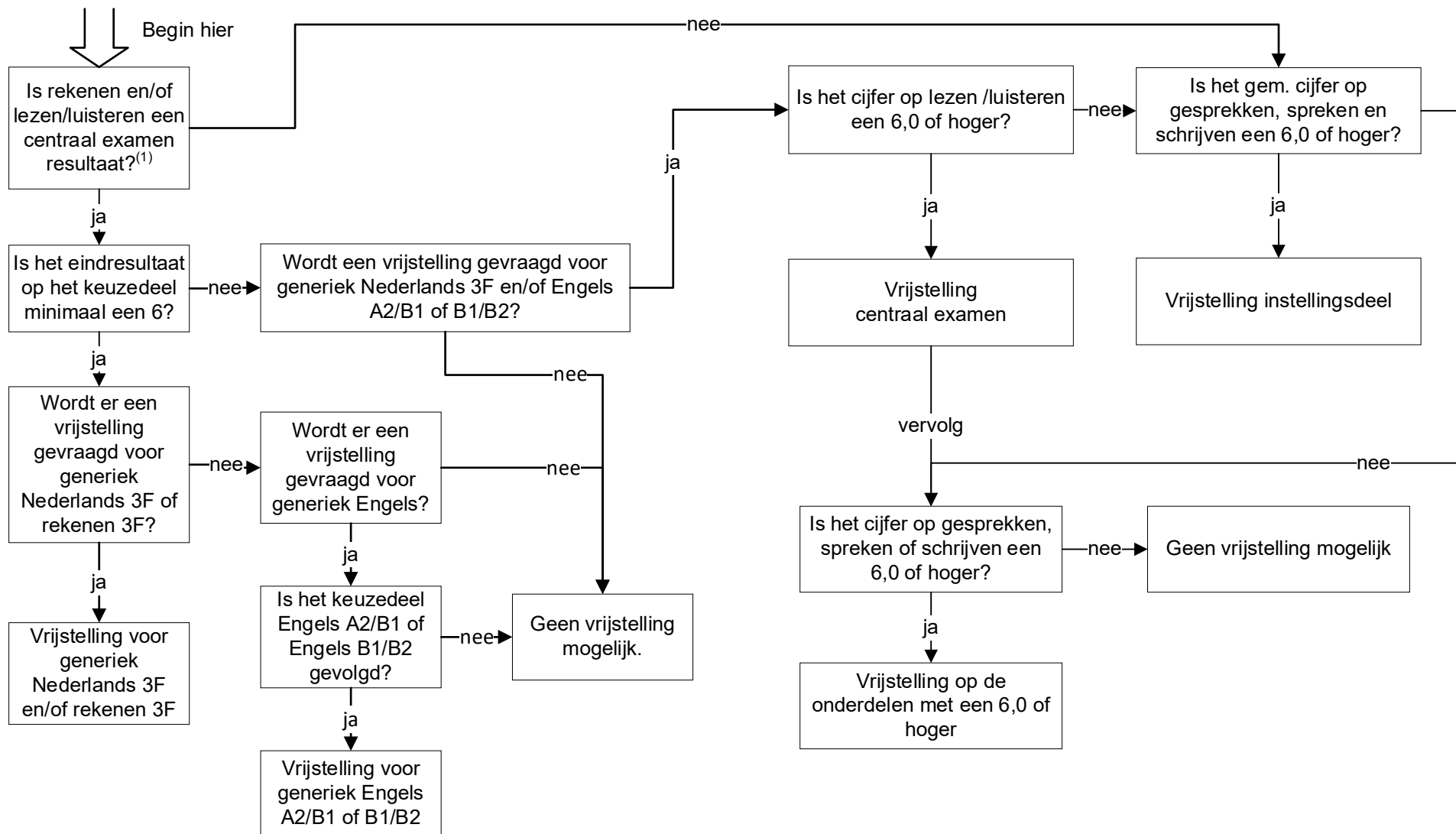

(1) Zie de OER van de opleiding

(2) Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

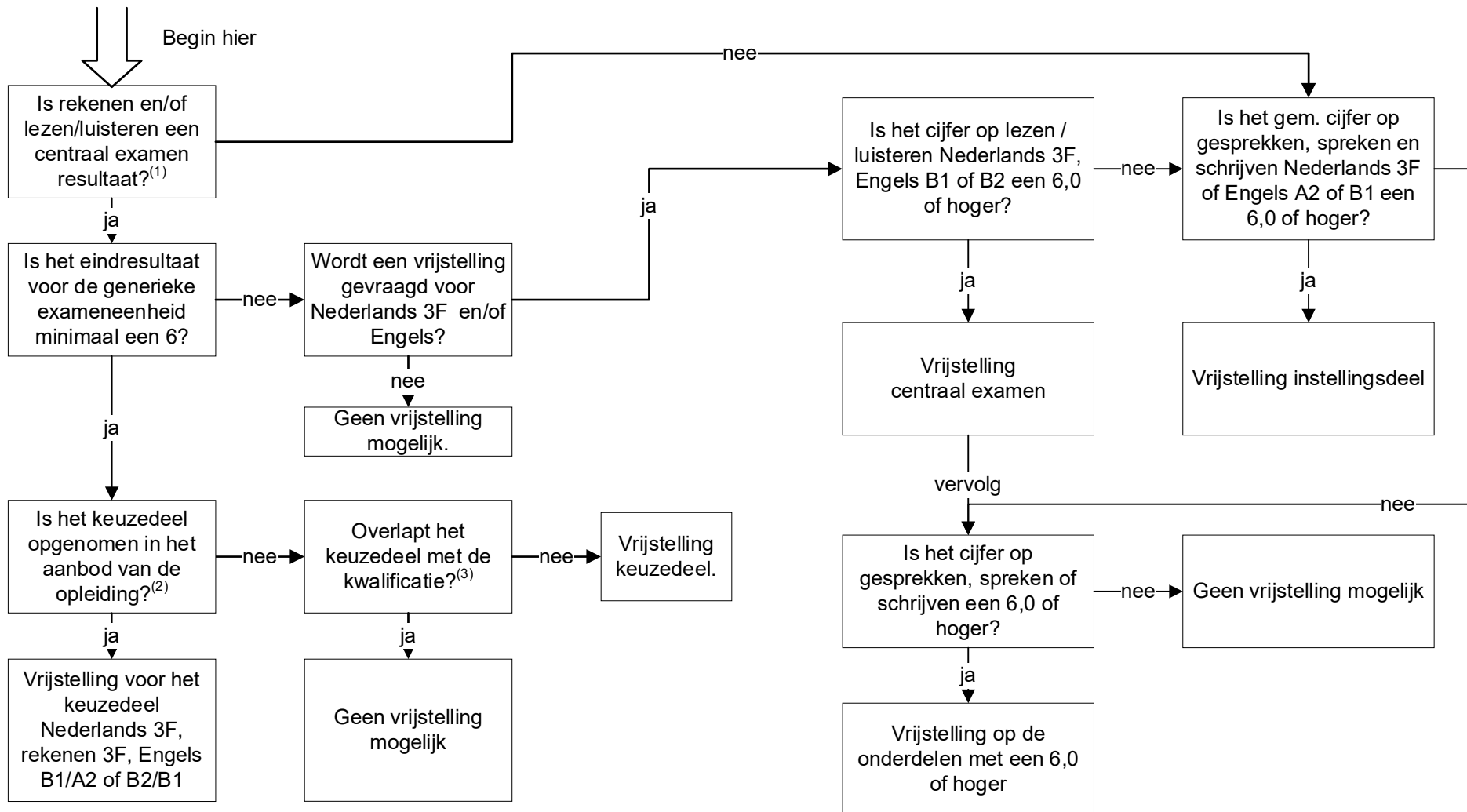
(3) Voor de overlapchecker zie deze [link](#)

Schema 4E: Vrijstelling met een generiek keuzedeel voor de generieke kwalificatie-eisen

⁽²⁾ Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

Schema 4F: Vrijstelling met generieke kwalificatie-eisen voor een generiek keuzedeel

⁽¹⁾ Zie de OER van de opleiding

⁽²⁾ Op de resultatenlijst bij het diploma (of andere bewijsstukken) moet aangegeven zijn dat het een centraal examen resultaat is.

⁽³⁾ Voor de overlapchecker zie deze [link](#)

Bijlage 1: Instructies voor invullen examenprotocol bij vrijstellingen

Bij verleende vrijstellingen moeten de volgende gegevens op het examenprotocol worden vermeld:

a. Bij een vrijstelling voor een beroepsspecifiek examen:

Het eindcijfer van het examenonderdeel wordt op het protocol vermeld. Achter het resultaat wordt de afkorting VR gezet.

b. Bij een vrijstelling voor een keuzedeel

Het eindcijfer van het examenonderdeel wordt op het protocol vermeld. Achter het resultaat wordt de afkorting VR gezet.

c. Bij een vrijstelling voor de gehele exameneenheid Nederlands en/of Engels:

Het eindresultaat van de exameneenheid Nederlands en/of Engels wordt op het protocol vermeld. Achter het resultaat wordt de afkorting VR vermeld.

LET OP: Het doorgeven van het eindresultaat kan alleen bij een vrijstelling vanuit het vmbo, havo of vwo. Bij een vrijstelling vanuit het mbo is het vermelden van alleen het eindresultaat van de gehele exameneenheid niet mogelijk. Hier moet het eindresultaat, het resultaat van het centrale deel en het instellingsdeel doorgegeven worden.

d. Bij een vrijstelling voor één of meerdere examenonderdelen van Nederlands en/of Engels:

Het cijfer van het examenonderdeel wordt op het protocol vermeld. Achter het resultaat wordt de afkorting VR vermeld.

e. Bij een vrijstelling voor alleen het instellingsdeel Nederlands en/of Engels:

Het cijfer van het berekend resultaat van het instellingsgedeelte (examenonderdelen gesprekken voeren, spreken en schrijven) wordt op het protocol vermeld. Achter het resultaat wordt de afkorting VR vermeld.

f. Bij een vrijstelling voor rekenen:

Het eindcijfer van de exameneenheid rekenen wordt op het protocol vermeld. Achter het resultaat wordt de afkorting VR vermeld.

g. Bij een vrijstelling voor burgerschap;

Achter de dimensies van burgerschap wordt 'vol' vermeld. Hierachter wordt de afkorting VR vermeld.

Betekenis afkortingen:

VR = vrijstelling